

IZKUŠNJA PRVE LJUBEZNI

Imeti nekoga rad in biti ljubljen, kaj ni to nekaj najlepšega v življenju? Ko ljubimo, smo srečnejši in bolj zdravi. Zaradi ljubezni se počutimo privlačne, pomembne, razumljene in varne.

Obstajajo različne vrste ljubezni in težko jih primerjamo med seboj. Ljubezen, ki jo čutimo do staršev, bratov in sester ter prijateljev, je popolnoma drugačna od ljubezni, ki jo gojimo do svojih otrok. Prav posebna pa je ljubezen, ki jo občutimo v romantičnih odnosih.

Sposobnost, da začutimo romantično ljubezen, se razvija predvsem v adolescenci. Najstniki po vsem svetu poznajo moč privlačnosti, ki jo začutijo do izbranca ali izbranke. Celo v kulturah, kjer izkazovanje teh čustev ni dovoljeno, so takšna čustva kljub temu prisotna. Romantična čustva in spolna privlačnost so naravni del odraščanja.

Vznemirljivi občutki

Občutki prve ljubezni so zelo vznemirljivi. Mlajši najstniki se lahko počutijo tudi zmedeno ob navalu novih občutkov, ki jih prej niso poznali. Starostna meja, ko nastopi puberteta, je nižja, kot je bila nekoč. Kakršnikoli so že vzroki za to, ko otroci vstopijo v puberteto, se pogosto tudi zaljubijo. Redkokdod se poroči s svojo prvo ljubeznijo. Današnji najstniki ne hodijo na zmenke, da bi si izbrali partnerja za življenje, temveč zato, da se imajo dobro, zaradi zabave. Kljub temu pa izkušnja prve ljubezni ni nič manj močna, kot je bila v 50. ali 60. letih prejšnjega stoletja.

Najstniška ljubezen nikakor ni nov pojav. Mnogo naših dedkov ali babic se je poročilo zelo mladih in kmalu so imeli svoje družine, pogosto v poznih najstniških letih.

Zaskrbljeni starši

Ko starši najstnikov zaslutijo ali ugotovijo, da se je otrok zaljubil, so pogosto zaskrbljeni. V mladi ljubezni vidijo tudi že njen konec in strto srce otroka. Bojijo se, da bodo najstniki zaradi zaljubljenosti popustili v šoli, se nehali ukvarjati s športom in družiti s prijatelji. Vsi starši si želimo, da bi bila najstniška leta naših otrok čim bolj brezskrbna, radi bi jim prihranili čim več bolečin in razočaranj. Vendar življenja drugih preprosto ne moremo živeti. Zato otroku dovolimo, da sam dobi izkušnje, ki smo jih dobili prav vsi, pa smo še vedno tu.

Pomembno je, da se z otroki pogovorimo o tem, kako je za zadovoljstvo vsakega človeka pomembno, da znamo razporediti svoj čas in energijo za preživljanje časa s fantom oz. punco, za šolo in učenje, šport ali druge interesne dejavnosti in druženje s prijatelji. Mladi zaljubljenici nenehno razmišljajo samo o 'tisti' osebi in si želijo ves čas preživeti z njo ali njim. Poleg osebnih stikov so tu še Facebook, Instagram, Snapchat in pametni telefoni, ki ponujajo skoraj neomejene možnosti, da smo v stiku s svojo ljubeznijo. Mnogo staršev napačno misli, da njihov otrok (še) ne kaže nobenega zanimanja za nasprotni spol, potem pa ugotovijo, da ima njihova hčerka že tretjega resnega fanta, pa čeprav njuna ljubezen živi le na družabnih omrežjih.

**LE REDKOKATERA
MLADA LJUBEZEN
TRAJA VSE ŽIVLJENJE,
ČE PRAV SE MLADIM
VČASIH ZDI, DA BO
TAKO. KONEC LJUBEZNI
JE SKORAJ VEDNO
BOLEČ. ČE SE PRVA
PRAVA LJUBEZEN
KONČA PREJ, KOT
SI ŽELIMO, NAS
LAHKO PREPLAVIJO
OBČUTKI NEIZMERNE
BOLEČINE. KO SE
RAZMERJE KONČA,
LJUDJE POTREBUJEMO
PODPORO. NA IZGUBO
PRVE (PA TUDI TRETJE
IN ZADNJE) LJUBEZNI
NISMO NIKOLI RES
PRIPRAVLJENI.**

O seksu

Ker želimo svojim otrokom le najboljše, se v nobenem primeru res nikoli ne norčujemo iz njihovih čustev zaljubljenosti. Čeprav se nam zdi, da gre za otroško ali otroško ljubezen, je za najstnike še kako resna. Njihova čustva so resnična in starši jih moramo spoštovati. Poskušajmo se izogibati sodbam in skrbem. Z otroki se pogovorimo o tem, kaj je pomembno v naši družini, o zmenkih in tudi o spolnosti. Glede pogovora o seksu ni najbolje, da pripravimo pompozno nagovor v slogu, ko oče sinu svečano naznani: "Sin, čas je, da se pogovoriva kot moški z moškimi!" ali ko mama stopi v hčerkinu sobo, zapre vrata za seboj in reče: "Draga moja, zdaj je čas za pravi ženski pogovor!" Bolj učinkovito je, da se o temi pogovorimo naključno, sproščeno. Izkoristimo lahko npr. nadaljevanko na televiziji, ki jo gledamo skupaj, lahko se pogovarjamo na sprehodu. Nikar iz tega ne delajmo drame in ne strašimo otrok.

Postavimo meje in zagotovimo, da bodo najstniki varni, hkrati pa bodimo odprti in povabimo fanta ali dekle čim večkrat k sebi domov. To je tudi način, da jih bomo bolje spoznali, ljubezenska zveza pa ne bo tabu.

Naravno je, da smo starši včasih zaskrbljeni za varnost otrok, vendar je kljub temu dobro, da spoštujemo njihovo zasebnost. Kadar jim pridigamo, da so čustveno nezreli in si samo domišljajo, da so zaljubljeni, verjetno nanje ne bomo naredili dobrega vtisa. Bolje je, da izberemo drugačen pristop. Pogovorimo se o resničnih

tveganjih, ki jih lahko prinaša mlada ljubezen. Spolnost brez zaščite lahko, čeprav se zgodi le enkrat, povzroči nosečnost in prinese spolno prenosljive bolezni. O teh temah se pogovarjamo čim bolj zgodaj, ko so otroci stari 9 ali 10 let, na njihovi stopnji razvoja primeren način.

Ko so zaljubljeni mlajši najstniki, redno preverjamo šolski uspeh in druga področja otrokovega življenja. Otroka poskušajmo pritegniti v pogovor o njegovih občutkih, če jih želijo deliti z nami. Spomnimo se, kako je bilo, ko smo bili mi prvič zaljubljeni! Vedno pa otroke spomnimo na pričakovanja, ki jih imamo do njih, in na meje, za katere smo se skupaj dogovorili. Vzdržimo pa se tega, da bi preveč posegali v odnos in poskušali npr. reševati nesoglasja, preveč svetovali in se na splošno vtikali v mlad parček. Na tem mestu vsekakor velja tudi obratno. Vedno imamo namreč pravico postaviti meje, ko fant ali dekle našega najstnika posega v naše življenje, se vtika v naš odnos z otrokom. Če npr. dekle staršem njihovega 16-letnika govori, koliko žepnine naj mu dajejo in se vtika v njihovo vzgojo, je to znamenje za alarm. Takrat je čas, da se pogovorimo z obema, kaj pomenijo naše in njihove meje. Če izbranec ali izbranka ni po našem okusu, nam to, da poskušamo prepovedati zvezo, navadno ne prinese nobene koristi. Pogosto lahko takšna prepoved zelo poveča privlačnost prepovedane zveze in tako dobi mo sindrom Romea in Julije.

LJUBEZENSKE ZVEZE, PA NAJ TRAJAJO DVA TEDNA, DVA MESECA, DVE LETI ALI VSE ŽIVLJENJE – SO PRILOŽNOSTI, DA OBCUTIMO LJUBEZEN NA ZELO RAZLIČNE NAČINE. OB TEM SE NAUČIMO, KAKO LJUBITI IN KAKO SPREJEMATI LJUBEZEN. DEKLETA IN FANTJE, TUDI ČE ŠE NISTE SPOZNALI TISTE PRAVE OSEBE, NAJ VAS NE SKRBI! ČASA JE ŠE VELIKO. IN NA PRAVO ALI PRAVEGA JE VREDNO ČAKATI.

VTR: Manja Kristanc, univ. dipl. pedagog
in andragog
<http://http://manja360.si>

Zavod Manja 360,
samostojno in aktivno učenje